ECLI:LV:AT:2025:0805.A420243322.10.L

Lieta Nr. A420243322, SKA-436/2025

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2025.gada 5.augustā

[1] Senātā saņemta Ģenerālprokuratūras kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 5.decembra spriedumu, ar kuru apmierināts pieteicējas likvidējamās AS „ABLV Bank" pieteikums un uzlikts pienākums Ģenerālprokuratūrai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās atlīdzināt pieteicējai procesuālos izdevumus 21 734,07*euro* apmērā, kas radušies kriminālprocesā Nr. 11816015618 par arestētās mantas glabāšanu.

[2] Ģenerālprokuratūra kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa ir nepamatoti sašaurinājusi vērtējamo kritēriju loku un vērtējusi tikai to, vai bijuši izdevumi, un to, vai izdevumi saistīti ar valsts uzliktu pienākumu. Tiesa neesot piemērojusi Kriminālprocesa likuma 367.pantu pēc tā būtības un jēgas. Ģenerālprokuratūra atzīmē, ka izdevumi, kas radušies apsūdzētajam vai juridiskajai personai, attiecībā uz kuru pieņemts lēmums uzsākt procesu piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai, nav atlīdzināmi no valsts budžeta, tieši pretēji – procesuālie izdevumi no šīm personām tiek piedzīti. Kasācijas sūdzībā uzsvērts: arestēto līdzekļu konfiskācija pierāda, ka pieteicējas drošības sistēmās bijuši tādi trūkumi, kuru dēļ arestēto finanšu līdzekļu noziedzīgais raksturs nav bijis pamanīts, pieļauto pārkāpumu rezultātā bankas likvidācija bija neizbēgama. Papildus atzīmēts, ka Kriminālprocesa likuma 365.panta ceturtā daļa neparedz arestēto naudas noguldījumu izņemšanu, bet tikai izdevumu operāciju pārtraukšanu. Arestēto līdzekļu nošķirta glabāšana esot nepierādīts pieteicējas apgalvojums.

Kasācijas sūdzībā arī pausti iebildumi pret to, ka tiesa nav pamatojusi, kādēļ lietas materiāliem netika pievienots lēmums par krimināllietas Nr. 11816008921 nodošanu tiesai (pierādījums par kriminālprocesu pret pieteicējas bijušo vadību un pieteicējas līdzatbildību), kā arī atstājusi bez ievērības tās lūgumu par tiesvedības apturēšanu līdz minētās krimināllietas izskatīšanai. Tāpat norādīts, ka likumdevējs ir apsvēris iespēju arestētos līdzekļus glabāt kontā Valsts kasē un nav to ietvēris Kriminālprocesa likumā.

[3] Senāts līdzīgā gadījumā ir atzinis: ja lēmums par mantas arestu ierobežo pieteicējas rīcību ar arestēto mantu un pieteicēja arestētos bezskaidras naudas līdzekļus var tikai turpināt glabāt, bet tai nav iespēju ar šiem līdzekļiem rīkoties, tieši lēmums par mantas arestu bija tas, kas šādu glabāšanu uz noteiktu laiku padarīja par pieteicējas pienākumu. Attiecīgi izdevumi par šādu līdzekļu glabāšanu vairs nav uzskatāmi par likvidācijas izdevumiem, bet gan par izdevumiem, kas radušies, izpildot lēmumu par mantas arestu (*Senāta 2025.gada 30.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-230/2025,ECLI:LV:AT:2025:0630.A420248322.12.S, 9.punkts*).

Minētajā lietā Senāts arī norādījis: pieteicēja nav konkrētā kriminālprocesa dalībniece, bet izpilda tikai atsevišķu kriminālprocesa virzītāja uzdevumu – glabāt arestētos līdzekļus. Lietā par procesuālo izdevumu, kas radušies, izpildot šo uzdevumu, atlīdzināšanu tiek pārbaudīts tikai un vienīgi tas, kādus izdevumus uzdevuma izpilde pieteicējai ir radījusi. Tas, vai un kādus pārkāpumus pieteicēja kā kredītiestāde ir pieļāvusi savā darbībā, ir jārisina atsevišķā procesā, kurā nepieciešamības gadījumā ir jāapsver arī jautājums par pieteicējas nodarīto zaudējumu piedziņu. Tam, kādi apstākļi ietekmēja lēmuma par mantas arestu pieņemšanu un pieteicējas likvidācijas

uzsākšanu, izskatāmā jautājuma kontekstā nav izšķirošas nozīmes. Tieši lēmums par mantas arestu ierobežoja pieteicējas rīcību un liedza pieteicējai bezskaidras naudas līdzekļus izmantot vai glabāt citādi (*turpat, 10.punkts*).

[4] Senatoru kolēģija norāda, ka pārsūdzētajā spriedumā ir paskaidrots, kādēļ konstatējama atbilstība visiem nepieciešamajiem kritērijiem, lai atlīdzinātu pieteicējai radušos procesuālos izdevumus. Tiesa citstarp ir secinājusi: konkrētajā gadījumā pieteicējai arestētos līdzekļus bija nepieciešamas nodalīt no likvidācijas procesa, pieteicēja varēja tos tikai glabāt, bet ne rīkoties kādā citā veidā (*pārsūdzētā sprieduma 15.punkts*). Lai gan kasācijas sūdzībā pausti iebildumi pret vairākiem no apsvērumiem, ko tiesa ir izmantojusi savā argumentācijā, neviens no tiem pats par sevi nav bijis izšķirošs lietas iznākumam. No kasācijas sūdzības nav saprotams, vai un kādā veidā kasācijas sūdzībā minētie apstākļi un paustie iebildumi, pēc Ģenerālprokuratūras domām, ietekmē pieteicējas pienākumu glabāt lēmumā par mantas arestu noteikto naudas līdzekļu summu, to neizmantojot citā veidā, un maksāt par glabāšanu.

Tāpat atzīstams: pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam tam, vai pieteicēja, tās vadība ir pieļāvusi pārkāpumus, tostarp noziedzīgu nodarījumu, savā darbībā, izskatāmā jautājuma kontekstā nav nozīmes. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka kasācijas sūdzībā norādītie iespējamie tiesas pieļautie procesuālie pārkāpumi saistībā ar pierādījumu nepievienošanu un tiesvedības neapturēšanu liedza ņemt vērā kādus lietas izšķiršanai būtiskus apstākļus un attiecīgi varētu būt ietekmējuši lietas iznākumu. Arī tiesas norādei par iespēju arestētos līdzekļus glabāt citā veidā nav tiešas ietekmes uz lietas iznākumu, tā pausta tikai papildinoši, apsverot citus iespējamos procesa virzītāja rīcības modeļus.

[5] Apkopojot minēto, senatoru kolēģija atzīst: kasācijas sūdzībā minētie iebildumi nerada šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu, turklāt pārsūdzētajā spriedumā paustie secinājumi saskan ar Senāta atziņām līdzīgā gadījumā. Lietai arī nav nozīmes judikatūras veidošanā. Tādējādi kasācijas tiesvedību šajā lietā ir atsakāms rosināt.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar Ģenerālprokuratūras kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 5.decembra spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore Dz. Amerika Senators E. Darapoļskis Senatore L. Slica